

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-1-50 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 12-35/989-303
Karar Tarihi : 26.06.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Prof. Dr. Metin TOPRAK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Çağlar Deniz ATA, Emine TOKGÖZ

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : Adapazarı Sarraf Kuyumcu Mücevherciler Derneği
Ankara Cad. Atilla İşhanı No:10 Adapazarı/Sakarya

- (1) **E. DOSYA KONUSU: Adapazarı Sarraf Kuyumcu Mücevherciler Derneğinin ilçede uygulanan altın alım satım fiyatını tespit ettiği iddiası.**
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 19.04.2012 tarih ve 2295 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan, 19.04.2012 tarih ve 2012-1-50/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu'nun görüşülmesi sonucunda önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca düzenlenen 19.06.2012 tarih ve 2012-1-50/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **G. İDDİALARIN ÖZETİ:** Yapılan başvuruda özetle; Sakarya ilinde faaliyet gösteren kuyumcuların kendi aralarında kurdukları dernek çatısı altında altın fiyatlarını belirledikleri iddia edilmektedir.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı görüşü ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

- (5) Dosya konusunun altın fiyatlarına ilişkin olduğu ve Adapazarı Sarraf Kuyumcu ve Mücevherciler Derneği (Dernek) ile üye işletmelerin kuyumculuk sektöründe faaliyet gösterdikleri dikkate alınarak, ilgili ürün pazarı "*kuyumculuk pazarı*" olarak belirlenmiştir. Diğer taraftan dosya konusu Dernek'in Sakarya ilinin merkez ilçesi Adapazarı'nda faaliyet göstermesi ve ürünlerin Sakarya dışından temin edilebilmesine karşın Sakarya'daki müşterilere satılması sebepleriyle, Sakarya ilinin diğer illerden ayrıldığı ve dolayısıyla ilgili coğrafi pazarın ise "*Sakarya ili*" olarak kabul edilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

I.2. Değerlendirme

- (6) Şikayetin konusunu, Sakarya ili kuyumculuk pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin, teşebbüs birliği bünyesinde bir araya gelerek aralarında fiyat anlaşması yaptığı iddiası oluşturmaktadır. Teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturdukları tüzel kişiliği

olan ya da olmayan her türlü birlik bilindiği üzere 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesi kapsamında bir "teşebbüs birliği" olarak kabul edilmektedir. Dosya konusu somut olayda da ilgili Dernek'in aynı iş kolunda faaliyet göstermekte olan teşebbüsleri kapsayan bir teşebbüs birliği olduğu anlaşılmaktadır.

- (7) Dosya kapsamında raportörlerce yapılan yerinde incelemede elde edilen 01.11.2007 tarihine ait bir belgede özetle, teşebbüs birliğinin tavsiye fiyat listesinin dışına çıkılmaması yönünde ifadelerle birlikte, belirli bir meblağın altında işçilik gideri olan ürünlerden elde edilecek kar oranının da belirlenmesine yönelik ifadeler bulunmaktadır. 04.04.2012 tarihli toplantı gündemine ilişkin diğer bir belgede ise, 8 ayar ürünlerin fiyatlarının belirlenmesi ve fiyat birlikteliği hakkında görüşlerin bildirilmesi konularının olduğu görülmektedir. Yerinde incelemede elde edilen belgelerden sonuncusu ise tarihi belirlenemeyen bir kısa mesaj olup, çeyrek altın fiyatındaki oynamaların engellenmesine yönelik ifadeler içermektedir.
- (8) Dosyada bulunan ve yukarıda özetle yer verilen belgelerden anlaşıldığı kadarıyla Dernek, 2007 yılında tavsiye edilen fiyat listesini sabit fiyat olarak uygulamak ve bunun yanı sıra 300 milyeme kadar işçiliğe sahip ürünlerde asgari kar oranını da belirlemek yönünde karar almıştır. Yapılan incelemede bu kararın uygulandığına dair herhangi bir somut delil bulunamamış, ayrıca takip edilen yıllarda Dernek'in benzer bir kararına rastlanılmamıştır.
- (9) Yukarıda yer verilen 04.04.2012 tarihli toplantı gündeminde bulunan ifadelere ilişkin olarak ise, bu ifadelerin, ortak bir fiyat tespit etmek ve uygulamak anlamına geldiği, bu yönde karar alındığı veya uygulamaya geçtiği belli olmadığından ve aynı yönde diğer delil, bulgu ve emarelerle desteklenemediğinden, bahse konu ifadelerin 4054 sayılı Kanun bağlamında rekabetin kısıtlandığına yönelik bir işaret olarak kabul edilemeyeceği açıktır.
- (10) Dosyadaki bilgilere göre, çeyrek altın fiyatındaki oynamaların engellenmesi yönünde ifadelere yer verilen bulguya ilişkin olarak ise, teşebbüs birliği yetkilileri çapraz sübvansiyonu engellemek üzere minimum fiyatın tavsiye edildiğini belirtmişlerdir. Bu hususun doğruluğunu tespit etmek üzere 2012 yılına ait İstanbul Altın Borsası (İAB) günlük ağırlıklı ortalama satış fiyatları ile Dernek tarafından yayımlanan tavsiye fiyatlar karşılaştırılmış¹ ve Dernek fiyatının İAB fiyatından 1,55 TL yüksek olduğu görülmüştür. İAB fiyatının ham altının bir emtia olarak satış fiyatını gösterdiği göz önünde bulundurulduğunda, Dernek fiyatlarının gerçekten de piyasada oluşabilecek minimum fiyat seviyesine çok yakın olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim bahse konu teşebbüslerin altını saf emtia olarak alıp satmadıkları, bir takım işletme gider ve maliyetlerine de katlandıkları göz önüne alındığında 1,55 TL'lik farkın iktisadi olarak rasyonel olduğu sonucuna varılabilecektir.
- (11) Yukarıda yapılan tespit ve değerlendirmeler çerçevesinde, ilgili Dernek'in 2007 yılında tavsiye edilen fiyatları asgari fiyat olarak uygulamak yönünde bir irade ortaya koyduğu, ancak bunun fiilen hayata geçirildiğinin tespit edilemediği, incelemede elde edilen diğer iki belgenin ise rekabeti kısıtlayıcı amaç veya etki taşımadığı, dolayısıyla şikayete konu iddialara ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

---

¹ Söz konusu karşılaştırma için yapılan hesaplamada, öncelikle İAB günlük ağırlıklı ortalama altın fiyatları alınmış daha sonra bu fiyatlar üzerinden ata lira ya da tam altın olarak adlandırılan darphane altının (içindeki altın oranı göz önünde bulundurularak) fiyatı elde edilmiş, bu fiyat Dernek tavsiye satış fiyatı ile karşılaştırılmıştır.

12-35/989-303

J. SONUÇ

- (12) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, başvuru konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.